

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

**Directie
Bestuursondersteuning &
Advies**

Inlichtingen

Datum

22 januari 2021

Notitienummer

2021-0000013076

Auteur

Van

Kopie aan

Bijlagen

1. Handelingen 19 jan 2021
2. Vragen 8-25

notitie

Extern feitenonderzoek juni 2019 memo Palmen

Aanleiding

Tijdens het debat over het rapport van de POK is de toezegging gedaan dat een extern onderzoek wordt ingesteld naar de gebeurtenissen rondom het memo Palmen in juni 2019 (zie bijlage 1). De toezegging is gedaan daar deze week nog op terug te komen bij de Kamer.

Beslispunt

Bent u met bijgaande Kamerbrief akkoord? Zo ja, wilt u die dan ondertekenen?

Kern en beslispunt

- De opdracht om het feitenonderzoek te laten doen naar de gebeurtenissen zal middels een aanbestedingsprocedure worden uitgezet. Onderzoeksbureau Integriteit van het ministerie Financiën (het "OIF") is gevraagd dit onderzoek te organiseren. Zij hebben ervaring met het uitzetten van dergelijke feitenonderzoeken. Het betreft een feitenonderzoek en geen persoonsgericht-onderzoek. Een aanbestedingsprocedure is vereist omdat de opdracht naar verwachting ruim boven de drempelwaarde van EUR 33.000 zal liggen.
- Het onderzoek zal plaatsvinden doormiddel van documentenonderzoek en interviews met personen die destijds betrokken waren. Het documentenonderzoek houdt ook in dat e-mailpostbussen van betrokkenen en de digitale archiefsystemen doorzocht worden op relevante informatie. Hierbij zullen de nodige zorgvuldigheden in acht worden genomen die vereist zijn bij inzet van dergelijke onderzoeksmiddelen. Wij zullen lopende de aanbestedingsprocedure voorbereidingen treffen.
- OIF zal met de aanbestedingsprocedure aan de slag gaan en zal deze zo snel mogelijk doorlopen. Wij verwachten op 1 april de procedure doorlopen te hebben en een partij te hebben geselecteerd. Wij zullen in de opdrachtschrijving opnemen dat we het rapport voor 1 juli aan de Kamer willen zenden. Wij leggen de opdrachtbevestiging ter informatie aan u voor.
- Dit onderzoek wordt gedekt met beschikbare middelen op art. 13 (Toeslagen) van de Financiënbegroting.
- Geborgd zal worden dat personen die destijds betrokken waren, en die ook geïnterviewd kunnen worden, niet betrokken zijn bij de opdracht om zo (de schijn van) sturing op het externe onderzoek te voorkomen. Er wordt een begeleidingscommissie ingesteld onder leiding van de opdrachtgever (waarschijnlijk []) en met vertegenwoordigers van betrokken onderdelen. Personen die een rol hebben in het onderzoek als geïnterviewden of op andere wijze betrokken zijn geweest, kunnen daarin niet plaatsnemen.
- Overigens speelde de heer Omtzigt tijdens het debat ook met de gedachte om de POK zelf het onderzoek te laten doen. Mogelijk kan via [] nog nagevraagd worden of dit inderdaad wordt overwogen.

- Bijgaand treft u een korte Kamerbrief waarin wij het proces rondom het externe onderzoek toelichten.
- In bijlage 2 treft u de vragen 8-25. Vragen 16, 22, 23 en laatste deel van 25 vallen (aangegeeld) buiten de scope van het onderzoek, deze worden separaat beantwoordt rond de 5e VGR KOT.

Bijlage 1 Handelingen 19 januari 2021

Hieronder gaat de tekst uit de handelingen die ziet op de toezegging van de MP om een extern onderzoek in te stellen en daarover de Kamer deze week te berichten.

De heer Omtzigt (CDA):

Oké, niet door politieke redenen. Dank dat die overgenomen zijn, want dat is helder. Dan komen we er zo meteen op terug wat dat betekent voor het niet goed informeren van vooral de rechtbanken. Het is aan ons wat wij vinden van het niet goed informeren van de Kamer. Dan belooft de premier beterschap over het informeren en dan krijg ik alsnog "zie het antwoord op vraag 8" als het centrale antwoord. Mijn vraag aan de premier is: als we daar afstand van nemen, zou hij dan willen bevorderen dat deze vragen binnen een dag of vier volledig beantwoord worden?

Minister Rutte:

Ik ben de hele middag al samen met mijn collega's Hoekstra en Van Huffelen bezig met die vragen 8 tot en met 24. Daar kan Alexandra van Huffelen of Wopke Hoekstra zo ook nog wat meer over zeggen. Maar laat ik er dit over zeggen. Het probleem is dat wij hier ook geen sluitende verklaring voor kunnen vinden, anders dan wat er in antwoorden op eerdere Kamervragen is gemeld. Dat betekent dat in juni 2019 het proces op het departement liep om te komen tot een oplossing. Het memo-Palmen dat toen naar boven kwam, was hiermee in lijn en een bevestiging van de oplossingsrichting. En daarom is dat waarschijnlijk niet op waarde geschat. Maar dat is geen sluitend antwoord, zeg ik ook tegen de heer Omtzigt. En dat voelt hij volgens mij ook zo. En ook de parlementaire ondervragingscommissie heeft op dit onderwerp geen uitsluitsel kunnen geven.

Ik denk dat we het volgende zullen moeten doen. We moeten volgens mij al die mensen die hierbij betrokken zijn interviewen. We hebben namelijk gewoon het antwoord niet. Dat betekent dus dat we die mensen moeten interviewen. Ik denk dat het dan verstandig is dat dat gebeurt door een onafhankelijke, externe partij, want het lijkt me beter dat we dat niet zelf doen. Maar ik zeg er wel bij dat mocht de Kamer specifieke zorgen of vermoedens hebben, laat men die dan ook aan ons in vertrouwen meegeven, want die kunnen ons dan ook weer helpen om sneller tot een antwoord te komen. Maar even los van dat derde punt lijkt het mij verstandig om de betrokken mensen te interviewen. We hebben dat net met elkaar besproken. Deels werken deze mensen er niet meer, maar we zullen dan een onafhankelijke externe partij moeten vragen om dat te reconstrueren. Maar de beantwoording van die Kamervragen door Financiën is oprecht gebeurd, omdat ze gewoon het antwoord niet hebben.

De heer Omtzigt (CDA):

Ik snap dat niet alle antwoorden onmiddellijk beschikbaar zijn, maar een aantal van de antwoorden is er wel. Ik stel bijvoorbeeld de vraag: wat was de functie van de betreffende medewerker die de opdracht had om te kijken wat er met de memo-Palmen gebeurd was. In Ongekend onrecht staat gewoon dat dat [] was. Dat is [] van de Belastingdienst. Dus de antwoorden op een aantal van die vragen had u kunnen vinden in Ongekend onrecht. En die antwoorden zouden ook beschikbaar moeten zijn.

Ik kan me voorstellen dat het geven van de antwoorden op een paar van de andere vragen moeilijk is. Maar laat ik gewoon helder zijn: ik neem dit aanbod aan. Ik vind het fijn als u dat gaat doen. Maar ik wil dat u iemand aanstelt met wie wij ook akkoord zijn. Ik heb vandaag al wat meer vijanden gemaakt in Den Haag, en ik zal nog een keer wat lelijks zeggen: maar niet meneer Donner, alsjeblieft. Nee. Iemand die van tevoren vicevoorzitter van de Raad van State was, samen met de oud-staatssecretaris van Sociale Zaken onder minister Asscher; ik vond dat niet de meest onafhankelijke commissie. Laat ik het maar eens even heel netjes zeggen. Wat daar gebeurd is, en hoe zij alle, maar dan ook alle onrechtmatigheden weggepoetst hebben om te concluderen dat er niks onrechtmatig was, dat kan niet. Ja, daar komen we zo nog op terug. Dus daarom zou ik graag deze week een voorstel hebben over wie dat zou kunnen doen.

Minister Rutte:

Dat krijgt u van meneer Hoekstra of mevrouw Van Huffelen, langs deze lijn.

De heer Omtzigt (CDA):

Ja. En ik vraag ook dat het binnen een aantal weken gedaan is, zodat iedereen het daar kwijt kan. Als de commissie het zelf wil doen ... Ik zie mevrouw Leijten. Misschien moet de POK zelf een initiatief nemen.

Minister Rutte:

Laten we dat gesprek hebben. Maar om ook weer verwachtingen te managen, zeg ik: het gaat mij nu niet lukken om dat zelf te coördineren. Alexandra van Huffelen en Wopke Hoekstra, de bewindslieden van Financiën, zijn het eens met het antwoord. We hebben dat van tevoren besproken. Ik zei: ik wil het ook hebben en mocht de heer Omtzigt mij erover bevragen, dan wil ik hem kunnen beantwoorden, want het wordt nu gezien als een falen van een toezegging in de brief van afgelopen vrijdag en dat is niet onze bedoeling. Dus dit willen we doen. U neemt het aanbod aan. Laten we het gesprek voeren hoe we dat dan precies vormgeven.

Bijlage 2 Vragen 8-25

Vraag 8

Kunt u alsnog een heel precieze reconstructie maken van de juni-week van 2019, van dag tot dag, met precieze beschrijving van de informatie die in de bijeenkomsten op tafel kwam? Wilt u hierbij - onder meer - ingaan op de volgende bijeenkomsten: de ambtelijke voorbespreking op dinsdagochtend 4 juni, de aansluitende bijeenkomst met de staatssecretaris en de ambtelijke leiding, de middagbespreking op 4 juni met de ambtelijke en politieke leiding, de ochtendbesprekingen op woensdag 5 juni, de besprekingen daarna, alsmede de besprekingen op donderdag 6 en 7 juni?

Vraag 9

Kunt u een toelichting geven op wat per bijeenkomst aan de orde is gesteld over het memo-Palmen uit maart 2017, de rol die (tweede) nationaliteit speelde in CAF-zaken als indicatie voor georganiseerd misbruik (en het gericht uitvragen van tweede nationaliteit), en de ondeugdelijkheid van het onderzoek in de CAF 11-zaak? Wilt u hierbij limitatief aangeven welke functionarissen bij elk van deze bijeenkomsten aanwezig waren?

Vraag 10

Kunt u toelichten welke actielijsten op welk moment zijn opgesteld?

Vraag 11

Kunt u toelichten wanneer de volgende actiepunten zijn geformuleerd: "Bij factsheet 6 verduidelijken waar het memo precies is besproken niet in MT en niet op het ministerie (DGDB)" en: "Daarnaast onderzoeken met wie dan wel precies het memo besproken is en dat helder opschrijven en vastleggen." Wie gaf deze opdracht en wie werd geacht deze opdracht uit te voeren?

Vraag 12

Heeft u kennisgenomen van de conclusie van de Parlementaire ondervragingscommissie (pagina 64) dat die woensdagochtend de eerste set factsheets en meer specifiek factsheet 6 wordt verspreid, 'aan staatssecretaris Snel worden gegeven en even later die ochtend worden besproken'? Klopt het dat hierna deze actiepunten zijn geformuleerd, d.w.z. na de besprekingen 'ambtelijk en met de staatssecretaris'?¹

Vraag 13

Herinnert u zich vraag 44 van de feitelijke vragen inzake een drietal brieven inzake CAF 11, en uw antwoord daarop van 14 december 2020, namelijk: Vraag: "Wie heeft het memo gezien en besproken in maart 2017?" Antwoord: "Het memo is in 2017 besproken tussen de MT-leden van Belastingdienst/Toeslagen, zij hebben het memo via e-mail ontvangen. In het memo wordt geadviseerd om over de casus contact op te nemen met het ministerie. In 2017 heeft een van de MT-leden contact opgenomen met DGBel Cluster Bedrijf – Juridische Zaken, waar een lopende klachtenprocedure werd behandeld. In juni 2019 is bij de betreffende medewerker getoetst of deze het memo in 2017 ook had ontvangen. Daar is ontkennend op gereageerd."²

Vraag 14

Kunt u aangeven wat de functie was van de 'betreffende medewerker'? Door welke functionaris is in juni 2019 bij deze medewerker getoetst? Is in dit gesprek ook gevraagd of de inhoud van het memo-Palmen in het gesprek met een van de MT-leden in 2017 aan de orde is geweest? Welke functionaris van het MT betrof dit?

Vraag 15

Herinnert u zich uw ook vraag 40 en uw antwoord daarop, te weten: Vraag: "Wie heeft het memo op 4 en 5 juni 2019 gezien en/of gelezen op het Kerndepartement?"

¹ Kamerstuk 35510, nr. 2; blz. 64.

² Kamerstuk 2020Z24911; zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2020/12/14/lijs-t-van-feitelijke-vragen-over-drietal-brieven-inzake-caf-11>

Antwoord: "Het memo is niet gedeeld met het Kerndepartement. Hieronder wordt verstaan het deel van het ministerie van Financiën, buiten het Directoraat-Generaal Belastingdienst. Het memo is binnen het DG Belastingdienst op ambtelijk niveau gedeeld met twee medewerkers van de concerndirectie Uitvoerings- en Handhavingsbeleid en twee medewerkers die in 2017 werkzaam waren bij DGBel Cluster Bedrijf - Juridische Zaken. [] Toeslagen en een medewerker van Toeslagen hebben dit memo ook ontvangen."

Vraag 16

Kunt u toelichten met welke medewerkers van UHB en Juridische Zaken van DG Bel Cluster Bedrijf dit memo is gedeeld? Anders gezegd: welke hiërarchische ambtelijke status hadden zij?

Vraag 17

Herinnert u zich vraag 41 en uw beantwoording daarvan, te weten:

Vraag: "Wie is er op 4, 5 of 6 juni 2019 gesproken óver het memo, en door wie is diegene gesproken?"

Antwoord: "In de eerste versie van de factsheets van 5 juni 2019 heeft een verwijzing naar het memo gestaan in factsheet 6. Deze factsheets zijn per e-mail verstuurd en besproken binnen de werkgroep die met de voorbereiding bezig was voor de kamerbrief van 11 juni 2019. Hierop waren zowel medewerkers als de ambtelijke top aangesloten. Een verwijzing naar het memo heeft ook op een actielijst van 6 juni 2019 gestaan, waarbij twee actiepunten aan het Directoraat-Generaal Belastingdienst waren toegewezen om te verduidelijken waar het memo in 2017 was besproken en met wie. In hoeverre daarna nog over het memo zelf is gesproken valt niet meer te achterhalen. In opvolgende versies van de factsheets komt dit onderwerp niet meer terug. Ter verduidelijking merk ik op dat factsheets werden gebruikt als zijnde werkdocumenten, waarvan de inhoud gedurende de betreffende weken wijzigde en werd aangevuld. Onderwerpen en inhoud stonden niet vooraf vast, maar wijzigden op basis van nieuwe informatie of aandachtspunten."

Vraag 18

Kunt u toelichten wat u bedoelt met de opmerking: "Hierop waren zowel medewerkers als de ambtelijke top aangesloten." Volgt hieruit inderdaad dat in de ambtelijke bespreking op woensdag 5 juni de inhoud van het memo-Palmen aan de orde is geweest? Zo ja, wie heeft dit aan de orde gesteld? Met welke conclusie?

Vraag 19

Herinnert u zich dat u in de beantwoording van vragen eerder stelde dat de exacte gang van zaken niet meer te achterhalen is? Kunt u toelichten waarom u in uw beantwoording / reconstructie niet ingaat op de informatie uit factsheet 9, behorende bij de notitie van 14 juni 2019 aan uw voorganger? Bent u bekend met het feit dat in deze factsheet wordt gesteld: "Op 5 juni 2019 is contact geweest met een [] Toeslagen die in 2017 bij het CAF 11-dossier betrokken was."?

Vraag 20

Welke functionaris heeft op 5 juni 2019 contact opgenomen met deze []? Was dit een van de acties als gevolg van de actielijst?

Vraag 21

Is in dit gesprek het memo-Palmen uit 2017 aan de orde geweest? Bent u bereid om bij beide betrokkenen te verifiëren wat exact in dit gesprek aan de orde is gekomen, en of dit ook zag op het memo-Palmen?

Vraag 22

Herinnert u zich de openbaarmaking van documenten in een procedure op grond van de Wob van 11 december 2020 (over het archief van de Adviescommissie

Uitvoering Toeslagen; AUT)? Herinnert u zich dat daarin een e-mail van 23 juli 2019 is vrijgegeven, waarin wordt benadrukt dat de AUT alle notities aan de staatsecretaris over CAF11 wenst te ontvangen, en alle notities van andere directies? Welk gevolg is hieraan gegeven?

Vraag 23

Heeft de AUT, ook aangeduid als de adviescommissie-Donner, de beschikking gekregen over de factsheets, behorende bij de notities van 11 en 14 juni 2019 aan de staatsecretaris? Kunt u ook precies vertellen of de AUT beschikte over factsheet 6, waarin het memo 2017 is benoemd?

Vraag 24

Herinnert u zich het verhoor door de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag van [] Toeslagen over het memo-Palmen, waarin onder meer het volgende aan de orde kwam:

"De heer Van der Lee: Die adviescommissie-Donner, die we al eerder bespraken, is dan ook met een onderzoek bezig. Dit memo is ook niet gedeeld met die commissie. Waarom niet?"

[] Omdat de commissie een vrij strakke manier van werken had. Men stelde ons vragen en zo nu en dan vroegen ze om daar stukken bij te krijgen. Maar ik herinner me dat we op enig moment ook de commissie hebben aangeboden van: goh, we hebben hier nog wat stukken. De commissie was toen heel expliciet en zei: nee, wij zijn degenen die hier de vragen stellen en we zullen aangeven wat we nodig hebben, maar we hebben ... "Geen behoefte" is misschien een beetje gek een woord, maar men zei wel: het is niet de bedoeling dat jullie op eigen initiatief allerlei stukken aan ons aanbieden."³

Vraag 25

Kunt u toelichten op welke stukken werd bedoeld door [] Toeslagen, toen zij zei: "Goh, we hebben hier nog wat stukken." Had dit ook betrekking op het memo-Palmen uit 2017? Is dit memo aangeboden aan de AUT? Zo nee, waarom niet? Welke ambtelijke functionarissen waren in deze periode bij de gesprekken met de AUT?

³ Kamerstuk 35510, nr 3; blz. 35.